

ALMA
ALMATY MANAGEMENT
UNIVERSITY

Бекітемін
Ректор

_____ қол қойылды _____ Г.Т. Куренкеева

« 05 » _____ мамыр _____ 2025 _____ жыл

Құжат түрі: **Саясат**

Код: **ПЛ-РЕК-01**

Құжат атауы: **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы және
парақорлыққа қарсы саясат**

Қайта қарау: **2**

Жауапты: **Ректор**

Процесс:

Қайта қарау мерзімі: **5 жыл немесе қайта қарауға негіз
болғанға дейін**

Күшіне ену күні: 05 _____ 05 _____ 2025 _____

Күшін жою күні: _____ 20 _____

Қайта қарау күні:

	П-РЕК-01	Сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы саясат	2-ші басылым	8 беттің 7-беті
---	----------	--	-----------------	-----------------

Мазмұны

1. Жалпы ережелер.....	3
2. Құжаттың қолданылу аясы.....	3
3. Нормативтік сілтемелер.....	3
4. Терминдер мен анықтамалар.....	3
5. Негізгі мақсаттар мен міндеттер.....	5
6. Негізгі саясат қағидаттары.....	6
7. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алудың негізгі шаралары.....	6
8. Қорытынды.....	7

1. 1. Жалпы ережелер

1.1. Алматы Менеджмент Университетінің сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы саясаты – сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алуға және онымен күресуге, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға, студенттер мен іскерлік серіктестердің Алматы Менеджмент Университетінің (бұдан әрі – Университет) қызметіне деген сенімін арттыруға және осы Саясатқа сәйкес басқа да шараларға бағытталған белгіленген, өзара байланысты қағидаттардың, рәсімдердің және шаралардың жиынтығы.

1.2. Осы Сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы саясат (бұдан әрі - Саясат) Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңының ережелеріне, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 174 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында ашықтық пен мөлдірлікті қамтамасыз етудің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартына және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 24 сәуірдегі № 161 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы мүдделер қақтығысын анықтау және шешу бойынша әдістемелік ұсыныстарға сәйкес әзірленді.

2. Құжаттың қолданылу аясы

2.1. Осы Саясат Университет басшылығына, студенттеріне және барлық Университет қызметкерлерінің қызметіне, олардың лауазымына немесе функцияларына қарамастан қолданылады.

2.2. Осы Саясатта анықталған рәсімдерге қатысатын ректор, студенттер және Университет қызметкерлері оның талаптарын сақтау үшін жауапты.

2.3. Осы Саясаттың кейбір ережелері Университет келісімшарттық қатынастарға түсетін басқа жеке және/немесе заңды тұлғаларға қолданылады.

3. Нормативтік сілтемелер

3.1. Бұл Саясат келесі құжаттарға сәйкес әзірленді:

- БҰҰ-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы конвенциясы - 2003 жылдың 31 қазанында БҰҰ Бас Ассамблеясының 58-ші сессиясының пленарлық отырысында қабылданған
- БҰҰ-ның Халықаралық коммерциялық ұйымдардағы сыбайлас жемқорлық пен парақорлыққа қарсы декларациясы - Бас Ассамблеяның 1996 жылғы 16 желтоқсандағы 51/191 қарарымен бекітілген
- Қазақстан Республикасының 2022–2026 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының тұжырымдамасы - Президенттің 2022 жылғы 2 ақпандағы № 802 Жарлығымен бекітілген
- Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңы
- Жоғары және/немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында ашықтық пен мөлдірлікті қамтамасыз етудің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты - Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 174 бұйрығы
- Жоғары оқу орындарындағы мүдделер қақтығысын анықтау және шешу бойынша әдістемелік ұсыныстар - Білім және ғылым министрінің бұйрығы Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 24 сәуірдегі № 161 Заңы

	П-РЕК-01	Сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы саясат	2-ші басылым	8 беттің 7-беті
---	----------	---	--------------	-----------------

4. Терминдер мен анықтамалар

Сыбайлас жемқорлық – лауазымдық жағдайын теріс пайдалану, парақорлық, парақорлық, билікті теріс пайдалану, коммерциялық парақорлық немесе жеке тұлғаның өзінің лауазымдық жағдайын қоғам мен мемлекеттің заңды мүдделеріне қайшы келетін басқа да заңсыз пайдалануы, ақша, құндылықтар, басқа мүлік немесе қызметтер түрінде пайда алу немесе өзі немесе үшінші тұлғалар үшін басқа мүліктік құқықтар немесе басқа да мүліктік құқықтар алу немесе аталған адамға немесе басқа адамдарға осындай пайданы заңсыз беру. Сыбайлас жемқорлыққа жоғарыда аталған әрекеттерді заңды тұлғаның атынан немесе оның мүддесі үшін жасау да кіреді;

Пара – бұл Университет лауазымды тұлғасының жеке өзі немесе делдал арқылы пара берушінің немесе пара берушінің пайдасына әрекеттер (әрекетсіздік) үшін ақша, бағалы қағаздар, басқа мүлік немесе басқа мүліктік құқықтар беру түріндегі пайда алуы, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) лауазымды тұлғаның лауазымдық міндеттеріне кірсе немесе лауазымды тұлға өзінің лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерді (әрекетсіздікті) жеңілдете алса, сондай-ақ лауазымда жалпы қамқорлық немесе жеңілдік үшін.

Коммерциялық парақорлық – бұл коммерциялық немесе басқа ұйымда басқарушылық функцияларды орындайтын адамға сол адамның атқаратын лауазымдық лауазымына байланысты берушінің мүддесі үшін әрекеттер (әрекетсіздік) үшін ақшаны, бағалы қағаздарды, басқа мүлікті заңсыз беру, қаржылық қызметтер көрсету немесе басқа мүліктік құқықтарды беру. Парақорлық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес – бұл Университеттің сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі өз өкілеттігі шегіндегі қызметі, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарына ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау, жолын кесу және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын анықтау, жолын кесу, әшкерелеу және тергеу және олардың салдарын жою.

Парақорлық пен сыбайлас жемқорлықтың алдын алу – Университеттің ішкі ережелермен реттелетін корпоративтік мәдениет, ұйымдастырушылық құрылым, ережелер мен рәсімдер элементтерін енгізуге және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алуды қамтамасыз етуге бағытталған қызметі.

Жоғарғы басшылық – ұйымды жоғары деңгейде басқаратын және басқаратын жеке тұлға немесе адамдар тобы (Университет президенті, ректор және проректорлар).

Университет қызметкері – Алматы менеджмент университетімен еңбек қатынастарына түскен жеке тұлға.

Университеттің іскерлік серіктесі (контрагент) – бұл еңбек қатынастарын қоспағанда, Университет келісімшарттық қатынастарға түсетін кез келген қазақстандық немесе шетелдік заңды тұлға немесе жеке тұлға. Іскерлік серіктес ұғымына (бірақ олармен шектелмейді) клиенттер (студенттері, қатысушылары), тұтынушылары, бірлескен кәсіпорын серіктестері, консорциум серіктестері, аутсорсингтік қызмет көрсетушілері, мердігерлері, кеңесшілері, қосалқы мердігерлері, жеткізушілері, сатушылары, кеңесшілері, агенттері, дистрибьюторлары, өкілдері, делдалдары және инвесторлары кіреді.

Мүдделер қақтығысы – Университет қызметкерінің (Университет өкілінің) іскерлік, қаржылық, отбасылық, саяси немесе жеке мүдделері (тікелей немесе жанама) олардың жұмыс (лауазым) міндеттерін тиісті түрде орындауына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдай.

Жеке мүдде – Университет қызметкерінің және/немесе олармен неке арқылы тығыз байланысты адамдардың (ата-аналарының, жұбайларының, балаларының, бауырларының, сондай-ақ ағаларының, апаларының, ата-аналарының, жұбайларының балаларының және балаларының жұбайларының), азаматтардың немесе Университет

	П-РЕК-01	Сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы саясат	2-ші басылым	8 беттің 7-беті
---	----------	---	--------------	-----------------

қызметкерінің және/немесе олармен неке арқылы тығыз байланысты адамдардың мүліктік, корпоративтік немесе басқа да тығыз қарым-қатынастары бар ұйымдардың ақша, басқа мүлік, соның ішінде мүліктік құқықтар, мүлікке байланысты қызметтер, орындалған жұмыс нәтижелері немесе кез келген жеңілдіктер (артықшылықтар) түрінде табыс алу мүмкіндігі.

Ұйым – меншік нысанына, заңды мәртебесіне немесе салалық тиесілілігіне қарамастан заңды тұлға.

Пара алу қаупі – сыбайлас жемқорлық қылмыстарын жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың болуы.

Профессорлық-оқытушылар құрамы -

5. Негізгі мақсаттар мен міндеттер

5.1. Университеттің сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы саясатын іске асырудың негізгі мақсаттары:

5.1.1. Университет қызметінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету;

5.1.2. Университеттің, оның қызметкерлерінің және студенттерінің сыбайлас жемқорлыққа қатысу қаупін азайту;

5.1.3. Университет студенттері мен қызметкерлері арасында кез келген нысандағы және көріністегі парақорлық пен сыбайлас жемқорлықты қабылдамау және оған төзбеушілік саясатын бірыңғай түсінуді дамыту;

5.1.4. Университетте сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жұмысты ұйымдастыруға бірыңғай тәсілді әзірлеу;

5.1.5. Университет студенттері мен қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілікті және студенттер мен қызметкерлердің өміріндегі кез келген сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне берік иммунитетті дамыту;

5.1.6. Университетте сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және ол үшін жауапкершілікті қамтамасыз ету;

5.1.7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат шараларының тиімділігін сақтау үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу;

5.1.8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы корпоративтік сананы дамыту;

5.1.9. Университет қызметкерлері мен студенттерінің осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың қағидаттары мен талаптарын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі ережелерін білу және сақтау міндетін белгілеу.

5.2. Көрсетілген мақсаттарға жету үшін Университетте саясатты іске асырудың келесі мақсаттары белгіленеді:

5.2.1. Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің негізгі қағидаттарын нығайту;

5.2.2. Саясаттың ауқымын және оған кіретін тұлғалар шеңберін анықтау;

5.2.3. Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын іске асыруға жауапты Университет лауазымды тұлғаларын анықтау;

5.2.4. Университет қызметкерлерін сыбайлас жемқорлықтың алдын алудың нормативтік базасы және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасағаны үшін жауапкершілік туралы хабардар ету;

5.2.5. Университет енгізетін сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдердің тізімін және оларды іске асыру тәртібін белгілеу;

5.2.6. Университетте сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы күресуге бағытталған шараларды әзірлеу және енгізу;

5.2.7. Жоғары басшылық пен Университет қызметкерлерінің саясат талаптарын орындамағаны үшін жауапкершілікті белгілеу.

	П-РЕК-01	Сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы саясат	2-ші басылым	8 беттің 7-беті
---	----------	---	--------------	-----------------

6. Саясаттың негізгі қағидаттары

6.1. Университет саясатының қолданыстағы заңнамаға және жалпы қабылданған құқықтық нормаларға сәйкестігі қағидаты: жүзеге асырылып жатқан сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралардың Қазақстан Республикасының Конституциясына, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және Университетке қолданылатын басқа да нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі.

6.2. Жеке үлгі қағидаты. Университеттің жоғары басшылығы сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін және барлық деңгейлерде парақорлықтың кез келген түрі мен көрінісіне нөлдік төзімділіктің этикалық стандартын қалыптастыруы, жеке мінез-құлқы арқылы үлгі болуы тиіс.

6.3. Қызметкерлердің қатысу қағидаты. Студенттер, оқытушылар және Университет қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың ережелерін білуі және лауазымына қарамастан, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді әзірлеуге және енгізуге белсенді қатысуын қамтамасыз етуі тиіс.

6.4. Нөлдік төзімділік қағидаты. Университет сыбайлас жемқорлыққа нөлдік төзімділік қағидаты бойынша жұмыс істейді: сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлықтың кез келген көрінісі қатаң тыйым салынады және заңнама мен ішкі ережелерге сәйкес жауапкершілікке әкеп соғады.

6.5. Шаралардың пропорционалдылығы қағидаты. Университеттің, оның жоғары басшылығының, басшыларының және студенттерінің сыбайлас жемқорлық әрекеттерге қатысу ықтималдығын азайту бойынша шаралар кешенін әзірлеу және енгізу нәтиженің болжамды тиімділігін және Университет қызметіндегі бар сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ескере отырып жүзеге асырылады.

6.6. Жауапкершілік және жазаның сөзсіздігі қағидаты. Университет басшылығы, қызметкерлері және студенттері үшін лауазымына, жұмыс өтіліне немесе басқа жағдайларға қарамастан, егер олар өздерінің еңбек міндеттерін және Этика кодексін орындауға байланысты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасаса, жаза сөзсіз болып табылады. Университет ректоры сонымен қатар Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын іске асыруға жауапты.

6.7. Іскерлік және басқа да қызметтегі ашықтық қағидаты. Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты туралы ақпаратты тарату. Бұл қағида іскерлік серіктестерді, мердігерлерді және қоғамды Университеттің қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары мен жұмыс рәсімдері туралы хабардар етуді, сондай-ақ келісімшарттық қатынастарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы ережелерді енгізуді талап етеді.

6.8. Мерзімді тәуекелдерді бағалау және мониторинг қағидаты. Университет Университеттің тұтастай алғанда және оның жеке бөлімшелеріне тән сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтайды және бағалайды, сондай-ақ енгізілген сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар, рәсімдер мен шаралардың тиімділігін мерзімді түрде бақылайды, сондай-ақ олардың орындалуын бақылайды.

	П-РЕК-01	Сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы саясат	2-ші басылым	8 беттің 7-беті
---	----------	---	--------------	-----------------

7. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алудың негізгі шаралары

- 7.1. Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты Университет қызметінің әртүрлі салаларында сыбайлас жемқорлықтың пайда болуы мен сақталуының себептері мен шарттарын болдырмау және жою (минимизациялау) бойынша кешенді және дәйекті шараларды әзірлеуден және енгізуден тұрады.
- 7.2. Университет сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алуды келесі шаралар арқылы жүзеге асырады:
 - 7.2.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізетін бөлімше және/немесе лауазымды тұлға Университет негізін қалаушының шешімімен анықталады;
 - 7.2.2. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін құқықтық, ұйымдастырушылық, кадрлық, ақпараттық, әлеуметтік-экономикалық және басқа да шараларды кешенді қолдану;
 - 7.2.3. Университет қызметкерлері, сондай-ақ студенттер мен басқа да санаттағы оқушылар үшін корпоративтік мінез-құлықтың жалпы этикалық қағидаттары мен ережелерін әзірлеу, енгізу және сақтауды қамтамасыз ету, сондай-ақ Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына бағынатындарға оларды іс жүзінде қолдану бойынша консультациялық көмек көрсету;
 - 7.2.4. Ашық кадр саясатын жүзеге асыру, сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес Университет қызметкерлері мен студенттерінің кәсіби өсуі үшін моральдық және материалдық ынталандыру мен мотивацияның тиісті шараларын қолдану;
 - 7.2.5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы құқық бұзушылықтардың алдын алу жоспарларын әзірлеу және жүзеге асыру;
 - 7.2.6. Университет бюджет қаражатының бөлінуі мен жұмсалуды тиімді бақылауды орнату;
 - 7.2.7. Оқытушылар мен студенттердің барлық оқу, ғылыми және зерттеу қызмет түрлерінде плагиатқа қарсы жүйелерді пайдалану;
 - 7.2.8. Университетте әзірленген құқықтық актілерге және/немесе олардың жобаларына құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы талдау жүргізу;
 - 7.2.9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ақпараттық-түсіндіру жұмыстары;
 - 7.2.10. Құқық қорғау органдарымен өзара әрекеттесу (қажет болған жағдайда);
 - 7.2.11. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген басқа да шаралар.

	П-РЕК-01	Сыбайлас жемқорлыққа және парақорлыққа қарсы саясат	2-ші басылым	8 беттің 7-беті
---	----------	--	-----------------	-----------------

8. Қорытынды

- 8.1. Бұл Саясат Университеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы және парақорлыққа қарсы күрес қағидаттарына берілгендігін растайды.
- 8.2. Бұл Саясат сонымен қатар Университеттің Тұрақты даму саясатының ережелерін ескереді.
- 8.3. Осы Университет саясатын іске асыру қажетті мүдделі тараптардың қатысуымен ұзақ мерзімді, жоспарлы жұмысты талап етеді.
- 8.4. Университет сыбайлас жемқорлыққа қарсы және парақорлыққа қарсы іс-шаралар саласындағы ұлттық және халықаралық мүдделі тараптармен диалог пен ынтымақтастыққа ашық.